MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO

Seduta tad-9 ta' Frar, 2006

Citazzjoni Numru. 1179/2003

Charles Mattocks

Versus

Dr Anthony Gruppetta bħala *chairman* tal-Bord tal-Għażla; u Direttur Ġenerali (Agrikoltura)

F'din il-kawża l-attur qiegħed jitlob illi jsir stħarriġ ġudizzjarju ta' għemil amministrattiv. Dan l-għemil amministrattiv kienet deċiżjoni meħuda minn uffiċjali li jagħmel ix-xogħol tal-Kummissjoni dwar is-Servizz Pubbliku ġil-Kummissjoniħ, u din is-sentenza tallum hija dwar eċċezzjoni preliminari li tgħid illi, taħt l-art. 115 tal-Kostituzzjoni ta' Malta ġ"il-Kostituzzjoni"ħ, din il-qorti ma għandhiex is-setgħa li tistħarreġ dwar l-għemil tal-Kummissjoni.
Iċ-ċitazzjoni tgħid illi, sa ftit xhur qabel, l-attur kien impjegat fis-servizz ċivili mad-Dipartiment ta' l-Agrikoltura bħala *Senior Agricultural Officer*. Wara li saret sejħa għal applikazzjonijiet, l-attur kien applika biex jinħatar *Principal*

Agricultural Officer. Is-sejħa għall-applikazzjonijiet kellha ssir bil-kondizzjoni illi "*vacancies in the grade of Principal Agricultural Officer will be filled by selection from among Senior Agricultural Officers*" iżda l-affarijiet mill-ewwel dehru irregolari, igħid l-attur, għax fis-sejħa nfetaħ bieb sabiex ċerti individwi "*in the undermentioned fields … … … (a) Urban and Rural Landscaping Unit, (b) Pitkali Markets, (c) Plant Quarantine Section, (d) Programmes and Initiatives Unit*" jingħataw vantaġġ. Din il-kwalifika kienet imfassla, ikompli jgħidl-attur, għal dawk li kienu qegħdin *de facto* jaħdmu fl-oqsma msemmija, u għalhekk seta' jobsor min kien sejjer jingħażel.

Inħatar bord tal-għażla b'Dr Anthony Gruppetta bħala *chairman* sabiex, skond kriterji stabbiliti, jeżamina lil dawk li jkunu għamlu l-applikazzjoni. L-attur waħdu fost il-kandidati kien għamel kors ta' disa' xhur fir-*Writtle Agricultural College* fir-Renju Unit, u kien intgħażel għal dak il-kors għax kien meqjus bħala impjegat kompetenti u kapaċi. Dan kellu jpoġġih fuq quddiem nett fost il-kandidati kollha, iżda l-bord tal-għażla qiegħdu fis-seba' post b'wieħed u sittin (61) punt. Is-sitt kandidati ta' qablu ngħataw il-ħatra ta' *Principal Agricultural Officer* iżda l-attur le. Fost dawk li ngħataw il-ħatra kien hemm wieħed li kellu tlieta u sittin (63) punt iżda ma kellu ebda kwalifika għax qatt ma kien mar fuq xi kors.

L-attur ressaq ilment lill-Prim'Ministru u dan irrefera kollox lill-Kummissjoni. Dr Gruppetta bħala *chairman* tal-bord tal-għażla ntalab mill-Kummissjoni jagħti spjegazzjoni iżda, flok ma stqarr illi l-attur kien ingħata *Writtle Agricultural College Diploma of Professional Development in Commercial Horticulture*, Dr Gruppetta qal illi l-attur kien ippreżenta ċertifikat ta' attendenza biss, meta l-attur kien għadda fil-kors u ngħata diploma.

Dr Gruppetta kien stqarr ukoll quddiem il-Kummissjoni illi l-kandidati l-oħra kienu attendew għal korsijiet u ksibu ċertifikati ta' kwalifikazzjoni, u marru wkoll fuq korsijiet ta' aġġornament. Fil-fatt, iżda, mhux biss ħadd mill-kandidati l-oħra ma mar fuq xi kors barra minn Malta ta' livell għoli paragunabbli ma' l-i*Special Course in Professional Development* li għadda minnu l-attur ġewwa *Writtle Agricultural College*, iżda wkoll l-attur kien temm kemm-il kors ta' aġġornament fl-agrikoltura u l-amministrazzjoni,

barra milli għandu erbgħin (40) sena esperjenza fil-qasam agrikolu, fosthom ħafna snin fis-settur privat.

L-attur kien mgħarraf mill-*Ombudsman* illi l-Kummissjoni kienet stabbiliet illi, kontra dak li kien qalilha Dr Gruppetta, iċ-ċertifikat maħruġ minn *Writtle Agricultural College* ma kienx biss ċertifikat ta' attendenza.

Għalhekk, ikompli jgħid l-attur, minħabba l-għemil taċ-*chairman* u l-membri tal-bord tal-għażla huwa kien imċaħħad minn promozzjoni għall-ħatra ta' *Principal Agricultural Officer* mad-Dipartiment ta' l-Agrikoltura u Sajd. Id-Direttur Ġenerali (Agrikoltura) kien approva d-dikjarazzjonijiet magħmula miċ-*chairman* tal-bord tal-għażla u għalhekk għen biex l-attur jiġi mċaħħad minn dik il-promozzjoni.

Għal dawn ir-raġunijiet l-attur qiegħed, f'din il-kawża, jitlob illi l-qorti:

1. wara illi, jekk ikun meħtieġ, tgħid illi fil-proċess tal-għażla saru irregolaritajiet u illi ċ-chairman tal-bord għamel dikjarazzjonijiet li bihom żvija lill-Kummissjoni, tgħid illi l-attur kellu kwalifiki ogħla mill-kandidati l-oħra u għalhekk kellu jingħata l-promozzjoni għall-ħatra ta' *Principal Agricultural Officer*; u

2. tordna illi isem l-attur jiddaħħal fil-lista tal-kandidati li ngħataw promozzjoni għal dik il-ħatra b'seħħ blura mid-data tal-ħatra tagħhom, u jingħata l-arretrati tas-salarju u tal-pensjoni li jkunu jmissu lilu skond il-ħatra.

Qiegħed jitlob ukoll l-ispejjeż.

Il-konvenuti ressqu l-eċċezzjoni, fost oħrajn, illi, skond l-art. 115 tal-Kostituzzjoni, din il-qorti ma għandhiex ġurisdizzjoni li tistħarreġ dwar l-għemil ta' *chairman* ta' bord tal-Kummissjoni. Din is-sentenza tallum hija dwar din l-eċċezzjoni.

L-art. 115 tal-Kostituzzjoni li fuqu hija mibnija l-eċċezzjoni jgħid hekk:

115. Il-kwistjoni jekk -

(*a*) il-Kummissjoni dwar is-Servizz Pubbliku tkunx qdiet validament xi funzjoni mogħtija lilha bi jew skond din il-Kostituzzjoni;

(*b*) xi membru tal-Kummissjoni dwar is-Servizz Pubbliku jew xi uffiċjal pubbliku jew awtorità oħra tkunx qdiet validament xi funzjoni delegata lil dak il-membru, uffiċjal

pubbliku jew awtorità bis-saħħa tad-disposizzjonijiet tas-subartikolu (1) ta' l-artikolu 110 ta' din il-Kostituzzjoni; jew

(*ċ*) xi membru tal-Kummissjoni dwar is-Servizz Pubbliku jew xi uffiċjal pubbliku jew awtorità oħra tkunx qdiet validament xi funzjoni oħra dwar ix-xogħol tal-Kummissjoni jew dwar xi funzjoni bħal dik kif hija msemmija fil-paragrafu ta' qabel dan,

ma għandhiex tiġi eżaminata minn ebda qorti.

Waqt it-trattazzjoni l-attur ressaq l-argument illi din l-"immunità" tolqot biss l-għemil tal-Kummissjoni magħmula mill-membri maħtura taħt l-art. 109 tal-Kostituzzjoni, u mhux lill-Bord tal-Għażla, li sejħilha "sotto-kumitat tal-Kummissjoni", jew lil kap ta' dipartiment li jkun qiegħed iwettaq deċiżjoni tal-Kummissjoni. Il-kliem ta' l-art. 115, iżda, juri ċar illi dan l-argument huwa żbaljat, għax il-para. (*ċ*) igħid illi dak li jgħodd għal dak li tagħmel il-Kummissjoni nfisha jgħodd ukoll għal dak li jagħmel "uffiċjal pubbliku jew awtorità oħra … … … dwar ix-xogħol tal-Kummissjoni jew dwar xi funzjoni bħal dik kif hija msemmija fil-paragrafu ta' qabel dan".

Aktar serja hija l-allegazzjoni ta' l-attur illi l-proċess tal-għażla kien imniġġes b'qerq.

Jekk dan hu minnu l-konvenuti ma kinux qegħdin iwettqu xogħol jew funzjoni tal-Kummissjoni, għax l-għemil qarrieqi ma huwiex parti mix-xogħol jew mill-funzjoni tal-Kummissjoni. *Fraus omnia corrumpit* u, kif sewwa jgħid l-attur, fi stat ta' dritt ma jistax jiġri illi min ikun vittma ta' qerq jibqa' bla rimedju, ikun min ikun li jwettaq il-qerq.

Madankollu, ma hux biżżejjed illi ssir allegazzjoni ta' qerq biex il-qorti tistħarreġ l-għemil tal-Kummissjoni jew ta' min iwettaq xi xogħol jew funzjoni tagħha. Li kien hekk, ikun biżżejjed għal min ikun irid jiftaħ l-għemil tal-Kummissjoni għal stħarriġ ġudizzjarju illi jibni l-kawża tiegħu fuq allegazzjoni ta' qerq biex iseħħ dak li ma jridx l-art. 115 tal-Kostituzzjoni. Ikun meħtieġ illi, f'dan l-istadju fejn il-qorti qiegħda tqis biss il-kwistjoni ta' l-ammissibbiltà ta' l-azzjoni, jintwera *prima facie* illi kien hemm qerq jew imqar suspett gravi ta' qerq.

Fil-każ tallum, l-attur qiegħed igħid illi kien hemm qerq għax id-diploma li kiseb minn istituzzjoni edukattiva barra minn Malta tqies bħala ċertifikat ta' attendenza biss, għax il-kriterji tal-għażla kienu jiffavorixxu lil min kellu

esperjenza f'ċerti oqsma, u għax intgħażel floku min ma kellux kwalifika akkademika bħal ma kellu hu.

Dwar jekk iċ-ċertifikat maħruġ minn *Writtle Agricultural Collerg* tqiesx bħala diploma miksub wara li l-attur temm kors ta' studju jew biss bħala ċertifikat ta' attendenza, l-atti preżentati mill-attur stess juru illi dan ma kellu ebda relevanza fuq id-deċiżjoni finali għax, ukoll jekk it-tifsira tad-diploma kienet interpretata ħażin, il-Kummissjoni kienet saret taf tassew x'tiswa qabel ma approvat id-deċiżjoni tal-bord. Fil-fatt, iċ-ċitazzjoni tgħid testwalment illi:

… … … il-Kummissjoni dwar is-Servizz Pubbliku, wara li iddiskutiet fi tliet seduti separati ċ-ċertifikat maħruġ minn *Writtle Agricultural College*, stabbiliet li, kuntrarjament għal dak li kien qalilha Dr Anthony Gruppetta, dan ma kienx sempliċement ċertifikat ta' attendenza[1].

Dan, fil-fehma tal-qorti, juri illi, ukoll jekk fil-bidu kien hemm xi żball — ukoll jekk dan kien doluż — dwar is-siwi tad-diploma, dan l-iżball ma kellu ebda effett għax il-Kummissjoni qieset sew — f'mhux anqas minn tliet seduti — iċ-ċertifikat ta' l-attur u l-iżball issewwa fil-waqt.

L-attur qiegħed jilmenta wkoll dwar il-kriterji tal-għażla u dwar il-fatt illi ntgħażel min ma kellux il-kwalifika akkademika li kellu hu.

Li kien jintgħażel l-attur li kieku l-Bord tal-Għażla mexa fuq kriterji oħra u mhux dawk li fil-fatt mexa fuqhom ma huwiex prova, lanqas *prima facie*, ta' qerq. Li jrid l-attur hu li l-qorti tara jekk il-ħtiġijiet tal-ħatra li għaliha saret sejħa setgħux jinqdew aħjar li kieku ntgħażlu kriterji ta' għażla oħra flok dawk li mexa fuqhom il-bord. Iżda biex tagħmel hekk il-qorti jkollha tindaħal bil-goff fil-mod kif il-Kummissjoni, jew l-uffiċjali pubbliċi li għamlu x-xogħol tagħha, qdiet il-funzjonijiet tagħha, u dan hu proprju dak li ma jridx l-art. 115 tal-Kostituzzjoni. Jekk tagħmel hekk, il-qorti tkun qiegħda tinqeda b'setgħa illi, fin-nuqqas ta' prova, imqar *prima facie*, ta' qerq, ma għandhiex.

Il-qorti tifhem il-pożizzjoni ta' l-attur u tissimpatizza miegħu għax tifhem illi, għalih, il-fatt illi ngħatat anqas importanza lil kriterju — il-kwalifika akkademika tiegħu — li, fil-fehma tiegħu, kellu jkun kriterju ewlieni jekk mhux ukoll waħdieni,

[1] *Fol*. 2.

joħloq fih sentimenti ta’ inġustizzja, aktar u aktar meta dawk li qabżuh ma kinux wieħed jew tnejn iżda sitta. Iżda dak li soġġettivament jinħass bħala inġustizzja ma huwiex bilfors oġġettivament prova ta’ qerq. L-għażla tal-kriterji hija eżerċizzju leġittimu tas-setgħat tal-Kummissjoni u ta’ min jagħmel ix-xogħol tagħha.
L-eċċezzjoni għalhekk hija tajba u għandha tintlaqa’.
Għal dawn ir-raġunijiet il-qorti, wara li tilqa’ l-eċċezzjoni mibnija fuq l-art. 155 tal-Kostituzzjoni, teħles lill-konvenuti mill-ħarsien tal-ġudizzju u tikkundanna lill-atturi ħallas l-ispejjeż kollha tal-kawża.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------